

A néphadsereg személyi kiválasztásának és oktatásának (nevelés, kiképzés) kérdései

Egy hadsereg fejlesztése — általános értelemben is, de különösen a honvédségnek néphadsereggé fejlesztése és a fejlesztés szélességi méretei, időtartama és ütemezése döntő mértékben a *káderektől* függ.

Amíg a fejlesztés egyéb szükségletei legnagyobb részben gazdasági természetűek és így azok biztosítása ugrásszerűen is elérhető, illetve a honvédség ellátása és felszerelése elméletileg tetszés szerint ütemezhető, addig a káderek helyes kiválasztása, átnevelése és nevelése ugrásszerűen nem oldható meg, ahhoz bizonyos megszabott és elég hosszú idő szükséges.

Amíg tehát a felszerelésnél és szervezésnél elkövetett hibák aránylag gyorsan, sok esetben azonnal kijavíthatók, a káder-kiválasztás és oktatás (nevelés, kiképzés) terén elkövetett minden hibát csak igen nehezen, — rendszerint akkor sem maradék nélkül — és minden esetben csak hosszú idő alatt lehet kijavítani.

Az a tény, hogy a felszerelés és szervezés korszerű volta alapvető követelmény, nem tagadható, de helytelenül kiválasztott és helytelenül nevelt káderek a legkorszerűbb adottságokat sem fogják megfelelően kihasználni tudni, vagyis meg nem felelő káderek esetén az összes egyéb feltételek megadása sem biztosíthatja a kívánt eredményt.

Fenti megállapítások általában ismertek, de a személyi kiválasztás és oktatás témájával kapcsolatosan feltétlenül különös nyomatékkal ki kell hangsúlyoznunk őket, mert csak így érthető meg és értékelhető helyesen a káder-kiválasztás és oktatás döntő fontossága.

A néphadsereg káder-kiválasztási elveinek, oktatási (nevelés, kiképzés) céljainak és módszereinek lényegében kell különbözniük a régi osztályhadseregek személyi politikájától, nevelési és kiképzési céljaitól és módszereitől.

Az osztályhadseregek jellegzetessége ismert; vagyis: félreérthetetlen és elmosható határvonalakat vont a hadseregen belül is az uralkodó (úgynevezett „történelmi”) osztály és annak kiszolgálója: a tisztikar és a legénység — kizsákmányoltak közé. A tiszthelyettesi kar osztályhelyzeténél fogva a legénységhez tartozott volna — de osztályának megtagadása révén abból kiválhatott — anélkül azonban, hogy lehetősége lett volna a tiszthelyettes és tiszt közötti félreérthetetlen határvonal átlépésére. A káder kiválasztás alapját tehát *nem a rátermettség* objektív értéke, hanem az osztályhelyzet jelentette, ezen belül — a rendszerrel való teljes azonosulás, tiszthelyetteseknél osztályuk megtagadása — és ha mind-

ezeknek nem mondott ellent — végül a rátermettséget is számításba vették, de az egyik osztályból a másikba való átjutás lehetőségének megadása nélkül.

Felépítendő hadseregünk fokozatos fejlődése után valóban néphadsereggé fog válni, következőképpen a káder-kiválasztás egyedi alapa *csakis* a politikai és szakmai *rátermettség* lehet — minden egyéb megkötöttség nélkül.

Vitathatatlan tehát, hogy az osztály- és néphadsereg káder-kiválasztásának, nevelési céljainak és módszereinek rendkívül éles, minőségi különbségeket kell felmutatniok.

Most, amikor az osztályhadsereg felszámolásának időszakában vagyunk és megtettük az első lépéseket a néphadsereggé fejlődés útján, feltétlenül meg kell vizsgálnunk a káderkiválasztás és a nevelés osztályhadseregben alkalmazott módszereit. Csak ezek alapos ismeretében foglalhatunk állást a néphadseregben alkalmazandó módszerek kérdésében, figyelembevéve az e téren már rendelkezésünkre álló hazai és külföldi tapasztalatokat. Anélkül, hogy az osztályhadsereg alkalmazott módszereit meg ne vizsgálnánk és helyesen meg ne értenénk, felismerve annak minden jellegzetes hibáját — nem foglalhatunk állást a néphadseregben alkalmazandó új módszerek kérdésében sem, mert a megszokás, illetve a régi „bevált módszerek” hatása alatt — feltétlenül hibákat követnénk el. Világosan fel kell ismernünk tehát az osztályhadsereg módszereinek *politikai* értelmét, vagyis *okát* — hogy ezek objektív felmérésével képesek legyünk a politikailag helytelen a politikailag helyestől szétválasztani.

A) AZ OSZTÁLYHADSEREG SZEMÉLYI POLITIKAJA, KIKÉPZÉSI, NEVELÉSI ELVEI ÉS MÓDSZEREI.

A problémát a következő felosztásban tekinthetjük át legegyszerűbben:

általános szempontok,
a legénység,
a tiszthelyettesi kar,
a csapattiszti kar,
a vezérkar

kiválasztási, kiképzési és nevelés elvei és módszerei.

Általában:

A hadseregen belül az osztályok a legélesebben elhatároltak, egyik osztályból a „felsőbb” osztályba jutás lehetetlen.

A fegyelem — *vakfegyelem* (különböző nevek alatt, mint „vas”, „megingathatatlan”, „megalkuvás nélküli” stb. — sőt néha „meggyőződéses” fegyelem kifejezés is használatban volt —